

NB vorm achtergrond moet nog aangepast worden (wachten is op voorbeeld)

Nederlandse Vrouwen Raad

adres Benoordenhoutseweg 23
2596 BA Den Haag
tel 070 - 3469304
fax 070 - 3459346
e-mail info@de-nvr.nl
website www.nederlandsevrouwenraad.nl

Redactie nieuwsbrief

postadres Benoordenhoutseweg 23
2596 BA Den Haag
Pia Band-Hunteman
tel/fax 020 4361679
e-mail p.band@planet.nl
redacteurs Pia Band-Hunteman
Tini Jansen-Bruul
Marianne Jongkind-Voncken
Anke Leys (bestuurslid NVR)

Nieuwjaarsreceptie NVR

Maandag 16 januari 2006

Vanaf 16.00 uur in
Restaurant Armando's in winkel-
centrum Babylon (naast Centraal
Station), Den Haag.

13^e jaargang nummer 4

Deze nieuwsbrief verschijnt
vier maal in 2005.

De volgende nieuwsbrief

De 14^e jaargang nr. 1 verschijnt
maart 2006.

Kopij svp vóór 1 februari 2006
inzenden aan bovenstaand adres
of e-mailen naar p.band@planet.nl

Van het bestuur

Hoe gaat het met 'vrouwenland' in Nederland? Ik kocht een tijd geleden een interessant boek, onder redactie van Hettie Pott – Buter en Kea Tijdens: *Vrouwen leven en werk in de twintigste eeuw*.

Het is bepaald geen boek dat je van begin tot eind in een paar dagen doorleest, het is eerder een boek dat op je leestafel ligt en waaruit je zo nu en dan een hoofdstuk doorneemt. Het eerste hoofdstuk begint bij de Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid en het boek eindigt met een stukje over nieuwe toekomstwensen voor de 21^e eeuw. Er wordt aandacht besteed aan de veranderingen die zich op verschillende terreinen hebben voorgedaan, zoals de deelname aan het onderwijs, het huishoudelijk werk en de beroepsarbeid.

Zo lees ik dat de Nationale Vrouwenraad in 1909 (!) een adres naar de Tweede Kamer stuurde waarin werd geprotesteerd tegen een wet die vrouwen achterstelde bij jongens van 16 jaar "*wat het gezag der moeders over haar zoons van dien leeftijd zeker niet verhoogt*", want volwassen vrouwen wensten niet als kinderen behandeld te worden.

Er bestond in het begin van de 20^e eeuw een aantal vrouwenorganisaties en sindsdien zijn er nog velen bijgekomen. Natuurlijk hebben we niet allemaal dezelfde doelen voor ogen maar over het algemeen zou je misschien kunnen stellen dat we de positie van de vrouw in de maatschappij als een gezamenlijk aandachtspunt hebben.

Hoe zit het met die positie anno 2005? Neem bijvoorbeeld de situatie van de gemiddelde vrouw van middelbare leeftijd. Voor haar geldt: ze is rond de 50 jaar, ze heeft nog thuiswonende kinderen en haar (schoon)ouders zijn nog in leven.

Onze regering vraagt van deze vrouw: ga fulltime de arbeidsmarkt op, zorg voor een leven lang leren, voed je kinderen op tot sociale en verantwoorde burgers, zorg voor je man, verzorg je ouders en schoonouders, wees actief op de school van je kinderen, vang je kleinkinderen op als je die al hebt, help buurtgenoten die dat nodig hebben en lever een bijdrage aan buurt- of verenigingswerk.

Zijn, of worden, vrouwen overbelast? Is dat misschien de oorzaak dat er in het vrijwilligerscircuit steeds minder vrouwen beschikbaar zijn en zelfs (vrouwen)organisaties moeten zich opheffen omdat geen bestuursleden meer te vinden zijn?

Ook onze NVR kampt met dit probleem. Op de Algemene Vergadering die onlangs werd gehouden is nogmaals een beroep gedaan op onze leden om na te gaan of er binnen hun organisatie deskundige vrouwen zijn die bereid zijn zich actief in te zetten voor de commissies Rechten van de Vrouw en Maatschappelijke Participatie.

De eerste zin van dit stukje luidt ‘hoe gaat het met vrouwenland in Nederland?’ Eén van de belangrijkste ingrediënten om hier een positief antwoord op te kunnen geven is ‘samenwerking’.

Ik hoorde over de radio een uitspraak die ik u graag wil doorgeven. Naar mijn mening geeft het exact weer hoe we ons ten opzichte van elkaar moeten opstellen. Het betrof iemand die in een belangrijk besluitvormend orgaan werkt waar, per situatie, een eensluidend advies moet worden geformuleerd. Hij zei: ‘We zijn met zo’n 12 mensen, heel verschillende

mensen. We werken in harmonie en met respect voor elkaar. Zit je er naast dan is dat niet erg immers door jouw meningsvorming heb je bijgedragen aan de procesontwikkeling’.

Mede namens het hele bestuur wens ik u allen voor 2006 een goede gezondheid, een leven in harmonie en veel wijsheid.

Marianne Horsman – Wagener
voorzitter

Zijn onze ministeries gendersensitief?

Een kijkje in de keuken van de Visitatiecommissie Emancipatie

Voorafgaand aan de Algemene Vergadering op 17 november 2005 gaf mevrouw Tineke Lodders de leden van de NVR een kijkje in het werk van de Visitatiecommissie Emancipatie (VCE), waar zij voorzitter van is. Harde conclusies kon ze nog niet geven, want de eerste formele rapportage is er nog niet. Toch kregen we een goed beeld van de aanpak, vertrouwen daarin en al enige hoop op bepaalde uitkomsten.

De Visitatiecommissie Emancipatie moet het proces van gendermainstreaming binnen onze ministeries beoordelen. Mevrouw mr. P.C. Lodders-Elfferich spreekt overigens liever gewoon over emancipatie: “Gendermainstreaming blijft een diffuse term, die niet altijd goed wordt begrepen.” Inmiddels zijn alle departementen voor de eerste keer gevisiteerd. Wordt bij het ontwerp en de uitvoering van beleid voldoende rekening gehouden met de effecten op emancipatie? En gebeurt dat structureel, verankerd in de hele beleidscyclus? Antwoord krijgen op die vragen is de belangrijkste opdracht van deze visitatiecommissie. En op basis van de bevindingen (eventuele?!) aanbevelingen doen aan onze coördinerend minister voor emancipatie, minister De Geus.

Niet alleen vrouwen

Er wordt niet alleen gekeken of vrouwen - als containerbegrip - voldoende tot hun recht komen. Ook de effecten van beleid voor allochtonen, en in het bijzonder allochtone vrouwen, komen onder de loep. Alle departementen worden twee keer bezocht. De eerste keer betekent dat gesprekken met ambtenaren en bewindslieden en een speciaal voor deze visitatie ontwikkelde digitale, inventariserende workshop. Tijdens de tweede visitatie worden enkele specifieke dossiers doorgelicht.

Emancipatiestructuur helpt

De commissie kijkt naar vragen als: Is er voldoende genderdeskundigheid binnen het departement? Is die genderdeskundigheid herkenbaar in de structuur? Wordt er wel ruimte gegeven om te kijken naar de emancipatie-effecten van beleid? En hoe gendersensitief is een departement? Herkent het mogelijke emancipatie-effecten? Mevrouw Lodders: “Met enige zorg moeten we nu al constateren dat bij sommige departementen de emancipatiestructuur is weggezakt, zelfs bijna niet meer aanwezig is. Tegelijkertijd zien we dat als er zo’n structuur is, dat er een goede werking van uit gaat.” Voorbeelden zijn een emancipatiecommissie binnen een departement, werkgroep of -overleggroep.

Goed voorbeeld

Maar er zijn ook goede voorbeelden, zoals het ministerie van Defensie. “Misschien onverwacht, maar behoorlijk op orde”. Vooral omdat staatssecretaris Van der Knaap - die ook personeelszaken in zijn portefeuille heeft - “er aandacht voor heeft”, zo stelt mevrouw Lodders gerust. Ze erkent dat zeker dit ministerie last heeft van “we willen wel, maar dan moeten er wel vrouwen zijn”. Soms is dat een smoes, maar dat kun je voor Defensie niet zeggen. “Het is een huzarenstuk, dat ze recent de eerste vrouwelijke generaal hebben benoemd!”

Verzuchtend

Aarzelend, maar verzuchtend, noemt mevrouw Lodders een paar departementen waar nog een weg te gaan is. Bijvoorbeeld voor het ministerie van Binnenlandse Zaken. “Daar moet de oplossing vooral uit de maatschappij komen. Stimuleer dat voldoende vrouwen in gemeenteraden komen.” Ook het ministerie van Financiën kan nog een slag slaan. Bijvoorbeeld door bij de andere ministeries een genderbudgetanalyse te doen. Als vast onderdeel van de beleid- en

begrotingscyclus. “Komt het geld uit de begroting op evenwichtige wijze ten goede van vrouwen? Zo’n genderbudgetanalyse lijkt ons een krachtig instrument.” De hele zaal knikt instemmend op deze suggestie.

SZW

Het ministerie van SZW is een verhaal apart. Vooral omdat minister De Geus de coördinerend minister is voor het emancipatiebeleid van de regering. Mevrouw Lodders is heel voorzichtig in haar bewoordingen: “We hebben niet het gevoel dat ze het in de vingers hebben. Kijk maar naar het dossier Kinderopvang”.

Landelijk probleem

Wat Lodders (en wij allen) moeten toegeven is dat óók in de maatschappij de aandacht voor emancipatie en man-vrouw-verhoudingen is weggezakt. “Misschien

moeten er op gemeentelijk niveau emancipatiecommissies komen. Vooral omdat DCE (Directie Coördinatie Emancipatiebeleid) een slapend orgaan lijkt te zijn geworden”, stelt mevrouw Lodders tot slot.

Oproep en rapportage

Mevrouw Lodders nodigt de NVR en haar leden dringend uit om eventuele knelpunten of zorgen kenbaar te maken bij haar commissie. Eind dit jaar gaat de tussenrapportage naar de Tweede Kamer; eind 2007 moet het definitieve rapport verschijnen. De NVR blijft dit dossier op de voet volgen. U natuurlijk ook. Kijk dus in elk geval regelmatig op de website: www.visitatiecommissie-emancipatie.nl.

Anke Leys

Nieuw bestuurslid NVR: Mevrouw Dieny Scheffer

De Algemene Vergadering van 17 november 2005 heeft unaniem ingestemd met de benoeming van Dieny Scheffer als nieuw lid van het NVR bestuur. Een kennismaking:

Als kersvers bestuurslid van de NVR wil ik me graag even voorstellen.

Lopik, een prachtig dorp liggend in het Groene Hart, is mijn geboorteplaats. Daar op het platteland ben ik opgegroeid en heb ik een heerlijke jeugd gehad.

Na een periode elders te hebben gewoond, ben ik na het huwelijk weer teruggekeerd naar Lopik en wij wonen er nog steeds met veel genoegen.

Na mijn opleiding tot volledig bevoegd onderwijzer begon ik mijn carrière in het basisonderwijs in Bennekom en eindigde als directeur basisschool in Lopik.

Naast mijn gezin met 2 kinderen en mijn werk ben ik altijd actief geweest in het verenigingsleven.

Lokaal na de oprichting van een gymnastiekvereniging heb ik eerst de secretarisfunctie vervuld en daarna als voorzitter de vereniging gediend (of liever gezegd gestuurd) in het totaal 30 jaar. Tegelijkertijd was ik gewestelijk secretaris en vice-voorzitter van de turnbond KNCGV.

Door al deze activiteiten werd ik door het CDA benaderd of ik op de kandidatenlijst voor de gemeenteraad wilde staan. Het antwoord werd ja en zo kwam ik in 1979 als “jonkie” in de raad. Na raadslid was het al gauw fractievoorzitter en lijsttrekker.

In 1991 kwam de overstap naar de Provinciale Staten en in 1998 keerde ik terug naar Lopik als wethouder en loco-burgemeester. Door mijn hui-

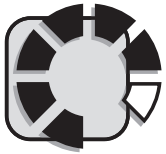
dige bestuursfuncties, o.a. voorzitter van het CDAV van de provincie Utrecht, ben ik voorgedragen als bestuurslid voor de Nederlandse Vrouwenraad.

Gezien de vacature van “de portefeuille Maatschappelijke Participatie”, had ik daar grote belangstelling voor.

Vanaf augustus heb ik al “meegedraaid” in het bestuur en ben overtuigd geraakt van het belang van de NVR en onder de indruk gekomen van de geweldige inzet van bestuursleden en medewerkers.

Ik ben dan ook verheugd dat de Algemene Vergadering mij heeft benoemd als bestuurslid zodat ik mijn aandeel kan leveren om uw belangen te behartigen.

Dieny Scheffer

Van het bestuur Commissie Rechten van de Vrouw

De rechten van de mens gelden in principe ook voor vrouwen, maar in de praktijk is dat nog niet overal zo geregeld. De nota Gendermainstreaming - welke het kabinet in 2001 heeft ingezet - heeft nog een lange weg te gaan.

Het komende jaar zal de commissie Rechten voor de Vrouw een dynamisch congres organiseren over het thema Vrouwen, eicellen en genen. De bedoeling is er een grote manifestatie van te maken: niet alleen voor onze leden, maar ook voor de dochters en vriendinnen van leden van onze leden! De stichting Grensvallen zal het congres mede organiseren. Tenminste, als we voldoende subsidie krijgen.

Niet alleen in Nederland, maar ook in de landen om ons heen neemt het biotechnisch onderzoek een hoge vlucht. Er wordt onderzoek gedaan naar de medische, ethische en sociale aspecten van de biotechnologische processen. Er is nog weinig bekend over de gevolgen voor de vrouwen die hun eicellen afstaan voor medische doeleinden.

De NVR faciliteert het platform Vrouwen voor Vrede.

De commissie bestaat uit:

- * Margaret de Vos van Steenwijk
 - * Rineke van Doorn als liaison voor het bestuur.
- Wij zoeken nog enkele vrouwen voor deze commissie!

Europese Beweging Nederland (EBN)

Europese richtlijn luchtkwaliteit verademing of verstikking

Op 3 november 2005 vond in de Statenzaal van het Provinciehuis in Utrecht een bijeenkomst plaats over de Europese richtlijn luchtkwaliteit: verademing of verstikking?

Als sprekers traden o.a. op Ir.K. Wieringa, van het Milieu en Natuurplanbureau(MNP), mr.dr.s.W. Zijlstra, secretaris Milieuzaken van VNO-NCW en ir.E.M.P.de Jong van Stichting Natuur en Milieu, waarna een debat volgde met de sprekers, een wethouder en een afgevaardigde van de provincie.

In 2010 zal 45% van de luchtkwaliteit beïnvloed worden door het wegverkeer en de landbouw. De kabinetsplannen van staatssecretaris Van Geel behelzen: subsidie voor roetfilters, het stimuleren van schoon lokaal verkeer, schone brandstof, schone industrie, met het accent op lokale effecten, tezamen voor 900 miljoen euro. Eigenlijk heeft onderzoek uitgewezen dat 60% na 2020 nog boven de norm zal zijn. Dat betekent dus niet bouwen.

Hoe ga je daarmee om in de praktijk? In het debat komt naar voren dat het Europese bronbeleid de belangrijkste factor is voor oplossingen, met als tweede factor veranderingen in het lokale beleid. De normen zijn juridisch bindend. De wens is in eerste instantie beleid maken op Europees niveau. Dat is het meest effectief. Daarnaast wil men loskoppeling van de normen en het bronbeleid. Er moet beleidsruimte zijn vindt het bedrijfsleven, maar intussen ook de lokale gemeenten. Als laatste wordt er een relatie gelegd met de gezondheid. Vooral de ambtenaren wil-

len de koppeling vasthouden en een relatie leggen met gezondheid en luchtkwaliteit.

In 1999 is de Europese richtlijn vastgesteld in Europese Normen. Na een uitspraak van de Raad van State in april 2004 is men zich gaan realiseren dat er nu echt maatregelen genomen moeten worden, wil er niet een heel groot probleem ontstaan inzake de al geplande en te ontwikkelen woningbouw. Enkele oplossingen werden aangedragen, waaronder doorzetten verstedelijking en het behoud van groen, flexibele en mobiele werktijden. Ook de Lissabonagenda kwam aan bod. Moet Nederland wel in de toekomst een distributieland blijven of moet men zich meer gaan richten op de kenniseconomie?

De burgers maken zich zorgen over geluid, straling en lucht in samenhang met gezondheid. Nederland is, wat betreft de kwaliteit van fijnstof afhankelijk van het buitenland, dus primair vinden sommigen het een Europees probleem. Het IPO en de VNG hebben samen een positiepaper gemaakt over lucht en fijnstoffen, welke uitgebracht is op 21 september 2005. Men wees op voorbeelden zoals Denemarken die een streng beleid heeft op het gebied van milieu, sociale normen en tevens een goed economisch beleid voert. Een goed voorbeeld van een land, dat het spanningsveld tussen de richtlijn, economische groei en gezondheid en natuurbehoud oplost.

Drs. Jet Brummelhuis-Middelhoff,
NVR vertegenwoordiger EBN

Kleurrijke vrouwen-top over de toekomst

Even leek het Museon in Den Haag op de aankomsthal van Schiphol... op 24 oktober verzamelde zich daar een kleurrijk gezelschap van ministers, ambassadeurs, parlementariërs en vertegenwoordigers van vrouwenorganisaties voor het NVR-symposium "Vrouwentop over de toekomst". Letterlijk een verzameling "dames", vaak met de reisbagage bij de hand. Het werd een dag van nostalgie, herkenning en hernieuwde energie tot samenwerking en actie.

De NVR organiseerde deze vrouwen-top over de wereld van nu en morgen om twee jubilea van vrouwelijk leiderschap te vieren: 60 jaar vrouwenvertegenwoordiging in regeringsdelegaties naar vergaderingen van de Verenigde Naties en het Zilveren Regeringsjubileum van H.M. Koningin Beatrix. De belangrijkste inhoudelijke vraag was: hoe kunnen we de gemaakte internationale afspraken voor een rechtvaardige en duurzame samenleving realiseren?

Belangrijkste conclusie

Ministers, ambassadeurs, parlementariërs en vrouwenorganisaties slaan de handen ineen en gaan nóg intensiever samenwerken in de strijd voor gendergelijkheid. Op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Zo willen ze papieren gendergelijkheid omzetten in dagelijkse realiteit. Minister van Ardenne deed het aanzoek: *"Laten we de krachten bundelen. Jullie kunnen op mij rekenen. Ik reken op jullie"*. Deze krachtenbundeling op een oud, maar (helaas) nog steeds actueel thema was de belangrijkste conclusie van deze dag over duurzame ontwikkeling vanuit een genderperspectief.

Meewarig

Met veel geamuseerde herkenning, maar soms ook wat meewarig, volgden de ervaren ambassadeurs en vertegenwoordigers de voordrachten. Ondanks de verstreken jaren lijken doelstellingen als het afrekenen met armoede en gelijke kansen (met name voor vrouwen!) onveranderd van kracht. *"De markt is genderblind"* constateert minister van Ardenne. In de globalisatie ziet zij nieuwe kansen: *"Nationale overheden kunnen steeds minder doen. Overheden moeten partnerships aangaan met de lokale bevolking."* Met enkele schrijnende cijfers toonde zij haar besef van de problematiek: elke minuut sterft ergens in de wereld een vrouw tijdens de bevalling en drie van de vier mensen met HIV is vrouw, waarvan 90% geen enkel idee heeft van wat dat betekent.

Aanwezige vrouwenvertegenwoordigers naar AVVN en andere internationale vergaderingen.

Pleitbezorgers

Als altijd bijzonder motiverend sprak Anamah Tan, president van de internationale vrouwenraad, de aanwezigen aan op onze verantwoordelijkheid zélf de pleitbezorgers te zijn voor rechten van de vrouw. NGO's kunnen effectiever opereren door schaduw-rapporten op te stellen en daar de politiek mee te overtuigen. Vasthoudend en krachtig moeten *"we sisters"* blijven werken aan mentaliteitsverandering en strijden vóór opleiding van vrouwen en tégen gendergeweld.

Ronde tafel

Tijdens de rondetafelsessies zijn succeservaring (én frustraties) uitgewisseld en ambities geformuleerd. Bijvoorbeeld dat we beter moeten overtuigen van onze economische waarde, die door opleiding (en gendersensitieve leraren!), microkredieten en betaalbare kinderopvang pas écht uit de verf komt. Als vrouwen "eigen geld" hebben, is dat goed voor hun gevoel van eigenwaarde en daarmee voor een stevige positie thuis. Veel verontwaardiging is er over de rol van de media, die zelfs in Nederland (Gooische vrouwen en TMF-clips!) Een knullig stereotiep schetsen en soms indirect aanzetten tot discriminatie en mishandeling van vrouwen of meisjes.

Innovatief

Mijn voorstel om een publiekscampagne te starten onder de slogan "Working mothers make happy men" is door mijn tafelgenoten glimlachend verworpen. Bij de presentaties vanuit alle tafels werd één ding duidelijk: we moeten zoeken naar innovatieve en praktische

- oplossingen, met onmiddellijk succes, want het kost nog minstens één generatie om mannen te veranderen.

Prins te paard

De voordracht van Eurocommissaris Kroes heb ik helaas niet helemaal bijgewoond, maar alleen al het staartje ervan overtuigde van haar visie, temperament en daadkracht: *“De Europese politiek vormt onze levens. Het is belangrijk te beseffen dat een duurzame Europese economie vrouwen langer en gezonder doet leven.”* Tekenend voor de stand van zaken in onze emancipatie was misschien wel haar terechte oproep aan (jonge) vrouwen, om niet te wachten op de prins op het witte paard (die dat vroeg of laat vaak niet blijkt te zijn) en om de relatief korte periode van kinderen-thuis niet bepalend (hoor: belemmerend) te laten zijn voor persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke participatie. *“Werken is voor ons vrouwen niet alleen een plicht en verantwoordelijkheid, maar nog leuk ook!”*

Vlammen

De laatste spreker, minister Dekker, had het na al deze inspirerende inzichten en stellingen lastig om er nog iets aan toe te voegen. Maar ook zij gaf toe dat vrouwenbelangen in de praktijk nog onvoldoende zijn verbeterd. De laatste vlammen kwamen uit de mond van Lousewies van der Laan tijdens de paneldiscussie: *“We moeten nog steeds het feminisme met trots uitdragen. Hoe is het mogelijk dat we juist van dit vrouwelijk kabinet de slechtste kinderopvangregeling aller tijden kregen? Vrouwen (en hun NGO's) zijn te beleefd en te aardig geworden om effectief te kunnen zijn!”* Daar kunnen we het weer even mee doen.

De tekst van de uitgesproken voordrachten is op te vragen bij het NVR-kantoor. In de rubriek Publicaties leest u over het bijzondere boek “Verenigde vrouwen in de Verenigde Naties”, dat ter gelegenheid van deze vrouwenontop is uitgegeven door de NVR.

Anke Leys

Nieuwe beleidsmedewerker bij de NVR

Graag stel ik me voor als nieuwe beleidsmedewerker bij de NVR. Mijn naam is Lotte Wouters, ben 53 jaar en woon samen met mijn partner en zoons. Per 1 december 2005 treed ik in dienst voor 30 uur per week bij de NVR als beleidsmedewerker waarbij ik me ga bezighouden met de thema's “maatschappelijke participatie” en “vrouwenrechten”. Ik ben heel blij met deze functie.

Iets over mijn achtergrond: ik heb pedagogische en andragogische wetenschappen gestudeerd en heb vele jaren gewerkt in de volwasseneneducatie, in de studie- en beroepskeuze, op het gebied van vorming en training en in de vrijwilligersondersteuning. De laatste jaren werkte ik als teamhoofd van de afdeling “regionale activering” op het landelijk bureau van het Humanistisch Verbond. Als team organiseerden we samen met vrijwilligers in het land themabijeenkomsten, cursussen en andere activiteiten op het gebied van zingeving zoals de dialoog tussen mensen met verschillende culturele achtergronden. Zelf was ik actief in een vrouwengroep binnen de vakbeweging en heb ik in mijn werk veel met vrouwenorganisaties samengewerkt.

Vrouwenorganisaties hebben het in deze tijd niet altijd makkelijk: veel verworvenheden voor vrouwen lijken vanzelfsprekend en vooral de aansluiting bij jongeren vergt dat er goed wordt geluisterd naar jonge vrouwen van nu. Ook ik heb, net als veel andere vrouwen, veel ingebakken vooroordelen en drempels van

anderen en van mezelf moeten overwinnen in de loop van mijn leven om volop te kunnen participeren in de samenleving. Ik zie het belang van vrouwenorganisaties ook in deze tijd heel goed in dit opzicht.

In mijn functie als beleidsmedewerker bij de NVR wil ik me graag inzetten, samen met vrijwilligers uit de diverse organisaties, voor het verbeteren van maatschappelijke participatie en vrouwenrechten. Dit met als doel dat onze activiteiten ertoe zullen leiden dat meer vrouwen dan tot nu toe gemotiveerd en in staat gesteld worden om hun inbreng in de samenleving te leveren b.v. op hun werk, in het onderwijs, de politiek of welk ander levensterrein dan ook. En wat de rechten van vrouwen betreft: zolang er nog vrouwen, ook in ons land, worden mishandeld en verhandeld, uitgehuwelijkt, of anderszins worden gediscrimineerd is er nog veel te doen voor ons. Ieder met onze eigen mogelijkheden, met onze eigen achtergrond en achterban en tegelijkertijd met de gezamenlijke wens om in samenwerking iets te bereiken in het belang van vrouwen van nu en met het oog op een betere toekomst, voor de vrouwen én mannen van morgen. Laten we samenwerken zodat we elkaar versterken hierin.

Ik ben op het bureau te bereiken per mail l.wouters@de-nvr.nl of per telefoon 070- 3469304

Lotte Wouters

Uit de aangesloten organisaties

FNV Vrouwenbond

Verslag van het train-de-trainerproject

Vrouw en Pensioen

Er zijn 2 trainingsbijeenkomsten gehouden op 13 oktober en 3 november jl.. In 2 dagdelen zijn 6 vrouwen uit aangesloten organisaties (NVVH Vrouwen-netwerk, Passage, Vrouwenbelangen, Zij Actief, Unie van Soroptimisten en IIAV) getraind om informatie over pensioenen te kunnen geven aan leden van hun eigen achterban. Doel was het bieden van ondersteuning t.b.v. de informatieverstrekking over pensioenen aan de achterban van de bij de NVR aangesloten organisaties en het krijgen van inzicht in de behoeften aan eventuele vervolgactiviteiten.

Tijdens de 1^e bijeenkomst is informatie gegeven over het pensioenstelsel, toegespitst op de positie van vrouwen. Vooraf was een informatiebrochure over vrouwen en pensioen toegezonden, zodat de deelnemers de gelegenheid hadden zich alvast te verdiepen in de (niet eenvoudige) materie. Met behulp van een huiswerkopdracht en een speciaal voor de training gemaakte reader met informatie konden zij zich tussen de 1^e en 2^e bijeenkomst de ingewikkelde stof trachten eigen te maken.

Tijdens de 2^e bijeenkomst werd de informatie over het stelsel nog eens kort doorgenomen en werd geïnteresserd met behulp van een vragenformulier en quizvragen. Verder werd aandacht besteed aan het bespreken van verschillende methodieken voor kennisoverdracht om de opgedane kennis weer te kunnen doorgeven aan anderen.

Tot slot is geïnventariseerd wat de deelnemers in de eigen organisatie willen doen met de opgedane kennis en is de behoefte gepeild voor vervolgactiviteiten door de NVR.

Alle deelnemers hebben naast de brochure en de reader een set overheadsheets en diskette met powerpointpresentatie ontvangen zodat zij daarmee zelf informatiebijeenkomsten kunnen verzorgen.

De deelnemers waren zeer tevreden over de inhoud van de training, de werkwijze en de verstrekte materialen. De training heeft de deelnemers aan het denken gezet over de pensioenpositie van vrouwen en geprikkeld om er meer mee te doen.

Wel bleek de informatie dermate ingewikkeld dat niet alle deelnemers zich op dit moment al capabel voelen om de informatie door te geven aan anderen. Beter was het geweest als er vanuit elke organisatie twee vrouwen hadden deelgenomen aan de training,

zodat zij samen de informatie hadden kunnen doorgeven. Verder zijn afspraken gemaakt dat de informatiebrochure 'vrouw en pensioen' tegen een gereduceerde prijs aan de bij de NVR aangesloten organisaties kan worden verstrekt. Ook is er behoefte aan discussiebijeenkomsten over de pensioenpositie van vrouwen en training van vrouwen binnen de eigen organisatie t.b.v informatie-overdracht.

Omdat het onderwerp zich heel goed leent om een jongere generatie vrouwen te betrekken bij de organisaties, is de training aanleiding geweest om beter te gaan nadenken over wat jongere vrouwen aanspreekt zowel qua onderwerpen als qua werkvormen en woordgebruik. Een suggestie is het organiseren van moeder/dochterbijeenkomsten. Voor de bladen van de aangesloten organisaties zal een tekst worden gemaakt waardoor vrouwen geïnteresseerd raken in hun pensioen. Bij de voorlichting is het belangrijk in te spelen op de specifieke situatie van de doelgroep, zoals vrouwen die geboren zijn na 1950 en die geen betaald werk hebben, want die krijgen te maken met het afschaffen van de partnertoeslag in de AOW. Zwarte-Migranten-Vluchtelingen-vrouwen hebben vaak recht op een lagere AOW-uitkering omdat ze minder dan 50 jaar in Nederland hebben gewoond. De jongere generatie vrouwen denkt dat het allemaal wel goed geregeld is omdat ze buitenshuis werken. Maar ze realiseren zich vaak niet dat ze minder pensioen opbouwen door deeltijd werk en tijdelijk stoppen met betaald werk.

Voor organisaties die iets willen doen met het onderwerp is er beschikbaar:

- * Informatiebrochure 'vrouw en pensioen'
- * Inleiding en powerpointpresentatie
- * Pensioenquiz
- * Kort artikel vrouw en pensioen.

Dit totale pakket is voor € 10,- te bestellen bij de FNV Vrouwenbond
Postbus 8576
1005 AN Amsterdam
e-mail: post@fnvvrouwenbond.nl.

Extra brochures kosten tot 1 april 2006 € 2,50 per stuk, na die datum wordt weer de normale prijs van € 6,50 berekend.

Voor meer informatie:
Tineke van der Kraan
tel. 0205816398

Nieuwe lidorganisatie van de NVR

Katholieke Vrouwenorganisatie (KVO)

Wie zijn wij?

De KVO (katholieke vrouwenorganisatie) is een vrouwenorganisatie met ongeveer 18000 leden, die zich inzet voor de belangen van haar leden die wonen op het platteland, zowel in het buitengebied, de kleine kernen als de verstedelijkte gebieden. Ons werkgebied is voornamelijk gelegen in Brabant, Zeeland en Gelderland.

KVO-structuur

Afdelingen: De afdelingen zorgen voor ontmoetingen en contacten op lokaal niveau, zij stimuleren vrouwen actief deel te nemen aan allerlei lokale, regionale en landelijke activiteiten. Maar ook stimuleren ze de vrouwen om zichzelf te ontplooien en hun capaciteiten zo goed mogelijk te benutten binnen of buiten de organisatie. Ook liggen hier vaak politieke en maatschappelijke contacten op gemeentelijk niveau.

Kringen: In de kringen worden vele activiteiten georganiseerd die op lokaal niveau niet mogelijk zijn of waarop lokaal niveau niet voldoende belangstelling voor is. Denk hierbij aan doelgerichte cursussen of thema-avonden, maar de kringen functioneren ook als doorgeefluik voor het hoofdbestuur van de KVO naar de afdelingen toe en omgekeerd.

De kringen zijn ook verantwoordelijk voor regionale contacten op velerlei terrein.

Hoofdbestuur: Als hoofdbestuur zetten wij beleid uit voor afdelingen en kringen, daarbij houden wij rekening met diverse doelgroepen o.a.

- * Vrouwen die zich verder willen ontplooien,
- * Vrouwen die hun blikveld willen verbreden
- * Vrouwen die gelijkgestemden willen ontmoeten.
- * Vrouwen die gezamenlijk of individuele belangen willen behartigen.

Op provinciaal niveau zijn er vele contacten met externe organisaties en instellingen o.a. Provincies Brabant, Zeeland, Gelderland. Maatschappelijke of belangenorganisaties zoals kleine kernenvereniging, ZLTO, Favor, Reizigersoverleg enz. Ook is er regelmatig overleg met vrouwenorganisaties zoals KVG, KVB en PVR. Dit alles om de belangen van onze leden zo goed mogelijk te behartigen.

Op landelijk niveau behartigen we onze belangen via het VKMO (Verband Katholiek Maatschappelijke Organisaties) en de NVR.

Wat wil de KVO

Onze missie is om vrouwen kansen te geven om met hun kennis en ervaring, zich in te zetten voor een betere samenleving en daar mede verantwoordelijk-

heid voor te dragen. Tevens wil de KVO vrouwen kansen bieden om zichzelf te ontplooien en een goede zelfstandige toekomst op te bouwen, daarbij wil de KVO een ontmoetingsplaats zijn voor onderlinge contacten en gezelligheid.

Nu er door de vele veranderingen op het platteland een andere invulling voor het landelijk gebied zal komen wil de KVO met haar leden een belangrijke inbreng hebben in dit veranderende platteland. Dit kan enerzijds door deskundige inbreng van leden bij diverse commissies, politieke invloed enz. maar ook door eigen cursussen zoals debattrainingen waar vrouwen leren op te komen voor de eigen en gezamenlijke belangen.

Wat zien we in de NVR?

De NVR zien wij als een koepelorganisatie die de belangen op nationaal en internationaal niveau behartigt, in deze koepel kunnen we samenwerken met 43 andere vrouwenorganisaties en zo de belangen van vele vrouwen behartigen. Wij hopen dan ook dat de contacten met de landelijke politieke en maatschappelijke organisaties hierdoor worden versterkt. Maar vooral ook dat er door het bundelen van krachten invloed uitgeoefend wordt op de wet- en regelgeving, zodat vrouwenbelangen goed tot hun recht komen.

In de NVR willen we een open houding aannemen tegenover andere aangesloten organisaties. Wij willen actief deelnemen aan allerlei activiteiten en onze leden stimuleren om ieder naar eigen belangstelling de themadagen en activiteiten te bezoeken. Verder willen we mensen stimuleren om deel te nemen aan commissies. Binnen de NVR willen we stimuleren dat organisaties samen gaan werken om zo te komen tot een breed gevarieerd aanbod voor alle leden. Als koepelorganisatie zal de NVR zich sterk moeten blijven maken om de belangen van haar lidorganisaties zo goed mogelijk te behartigen, maar vooral zal ze een spreekbuis moeten zijn voor de vele vrouwenbelangen op lokaal niveau richting politiek en maatschappij. Dit vraagt om een bundeling van kracht. Samen sterk, dan pas kunnen we iets bereiken voor de toekomst.

Vereniging van Vrouwen met Hogere Opleiding (VVAO)

Netwerkonferentie 'In het teken van succes'
De netwerkonferentie die de VVAO op 12 november heeft gehouden was druk bezocht.

Veel hoogopgeleide vrouwen kwamen naar Amsterdam toe om te horen hoe zij hun positie op de arbeidsmarkt konden verbeteren. De dag stond onder de bezielende leiding van Carmen Breeveld, Zwarte Zakenvrouw van 2003. In de ochtend waren er twee workshops en in de middag was een informatiemarkt met volop gelegenheid om te netwerken.

Dat netwerken niet alleen serieus praten inhoudt, bewijst de foto.

Informatie: VVAO-Kantoor
Graaf Adolfstraat 30, 3583 VV Utrecht
telefoon: 030 210 9907
fax: 030 210 9908
website: www.vvao.nl
e-mail: kantoor@vvao.nl

Wetenswaard

Marga Klompé prijzen

voor drie bijzondere initiatieven

De Marga Klompé Stichting wil mensen aanmoedigen om zich in de geest van Dr. Marga Klompé, de eerste vrouwelijke minister in Nederland, vanuit een christelijke visie op de medemens sterk te maken voor gerechtigheid, vrede en emancipatie van achtergestelde groepen in de samenleving.

Op 19 november van dit jaar zijn prijzen toegekend aan:

- 1 Koeriersdienst Valid Express in Amsterdam en Den Haag**, opgericht door Nicolette Mak. Bij dit commercieel opgezette bedrijf werken uitsluitend mensen met een lichamelijke handicap of een chronische ziekte. Zij biedt deze mensen een volwaardige plek in de samenleving en draagt bij aan financiële onafhankelijkheid.
- 2 Project Theatergroep Het Kompas in Wateringen**. Dit project is opgezet voor mensen met een verstandelijke beperking, waarbij zij zich voorbereiden op theaterstukken die door hen worden opgevoerd. Het project bevordert hiermee o.a. welzijn en ontplooiing van mensen met een verstandelijke beperking.
- 3 Dr. John N.M. Wijngaards**. Hij zet zich al meer dan 25 jaar in om argumenten tegen diaken- en priesterwijding van vrouwen in de RK kerk te ontcrachten en te onderbouwen waarom zij wél zouden moeten worden toegelaten worden in dit ambt.

Aan elke prijs is een bedrag van € 2500 verbonden.

Oprichting European Sexuality Resource Center

Reproductieve rechten, reproductieve gezondheid, anticonceptie, abortus, prostitutie, castratie, female genital mutilation, aids bestrijding, homoseksuele rechten: zie hier een diversiteit aan onderwerpen op het snijvlak van seksualiteit en mensenrechten.

Het European Sexuality Resource Center (ERSC) is gelanceerd door het IIAV met potentiële partnerorganisaties op 12 oktober 2005 met het doel informatie beschikbaar te stellen over al deze aan seksualiteit gerelateerde onderwerpen. Op allerlei websites kan men natuurlijk ook heel wat te weten komen, maar als de expertisecentra samenwerken kan het informatieaanbod van het ERSC meer bieden. Het ERSC beoogt zowel Nederlandse als Europese samenwerking te stimuleren.

Bezoekers van de website van het ERSC, die in 2006 gerealiseerd zal worden, kunnen via deze site alle catalogi van de participerende bibliotheken en informatiecentra inzien, evenals zoeken in alle databases, trainingen en voorlichtingsmateriaal. In maart zal het IIAV een bijeenkomst organiseren voor de mogelijke toekomstige Europese partners.

Voor meer informatie over het European Sexuality Resource Center:

Lin McDevitt-Pugh Executive Director
020-6651318 en l.mcdevitt-pugh@iiaav.nl

Publicaties

Borstbeelden, Behold the Breast

Nieuw Boek t.b.v. Borstkankerpatienten en hun Hulpverleners. Auteur Dr. Ingeborg Mares-Engelberts, fotografie Sjaak van Beek, design Inge Scharink, vertaling Yvonne Larabee, uitgave via Stichting Ribbon/Borstkanker Vereniging Nederland.

Prijs € 20,- (excl. Administratie- en verzendkosten)

ISBN 9090198717,

zie voor bestelprocedure: www.borstkanker.nl

Vrouwenkalender 2006

In samenwerking met Passage christelijk-maatschappelijke vrouwenbeweging heeft het Vrouwenfonds van Narratio een Nederlandse versie van de Vrouwenkalender samengesteld.

Elke week biedt de kalender een nieuwe ontmoeting met een eigentijds schilderij of tekening van vrouwelijke kunstenaars, met een tekst uit het heden of verleden.

De kalender is full colour afgedrukt. Prijs € 7,50 excl. verzendkosten.

Bestellen: Vrouwenkalender 2006, postbus 1006-4200 CA Gorinchem of via kalenderbestellijn. Telefoon 080 8656256. Meer informatie: www.aksa.nl

Twee uitgaven over de Wet

Maatschappelijke Ondersteuning

WMO Voor ieder die op lokaal, gemeentelijk of provinciaal niveau wil meepraten (met invloed!) over het WMO-beleid wijzen we op twee zeer nuttige uitgaven vanuit onze lidorganisaties. Beiden recent verschenen.

De eerste is een uitgave van OVN-NL (Oudere Vrouwen Netwerk - Nederland): "**Handboek Welzijn en Zorg Lokaal. Oudere vrouwen beïnvloeden beleid.**" Dit is een zeer overzichtelijk, compleet en praktisch boekwerkje - haast een recept - voor burgerparticipatie over de WMO. Natuurlijk bevat het ook de specifieke aandachtspunten voor oudere vrouwen.

De tweede is een uitgave van FNV Vrouwenbond: "WMO en de stem van vrouwen. Informatie, tips en aanbevelingen voor beleidsbeïnvloeding." Evenzo concreet en praktisch! Beide uitgaven zijn op te vragen bij FNV Vrouwenbond, telefoon 020 5816398, mail post@fnvvrouwenbond.nl.

➤ VN-vrouwen

Ter gelegenheid van het NVR-symposium "Vrouwentop over de toekomst", - op 24 oktober 2005 georganiseerd ter gelegenheid van het Zilveren Regeringsjubileum van onze koningin - is verschenen het boekje "Verenigde Vrouwen in de Verenigde Naties". Dit boekje geeft in het Engels en het Nederlands een historisch overzicht van 60 jaar vrouwenvertegenwoordiging bij de VN. Indrukwekkend zijn de ruim 30 persoonlijke impressies van verschillende vrouwenvertegenwoordigers in de periode 1947 - 2006. Op te vragen bij het NVR-bureau, telefoon 070 3469304, mail info@de-nvr.nl.

Instituut voor Publiek en Politiek

Wat vraagt actief burgerschap van overheid, maatschappelijke organisaties en burgers? Over welke vaardigheden en deugden moeten burgers beschikken, willen ze verantwoordelijkheid voor de publieke zaak kunnen nemen? En wat vereist bevordering van actief burgerschap van overheid en maatschappelijke organisaties zoals woningcorporaties, zorginstellingen of vrijwilligersorganisaties? Dergelijke vragen staan centraal in het onderzoek in het kader van de leerstoel.

Lees meer hierover op de website van het IPP: www.publiek-politiek.nl/2537

Agenda 2006

Overzicht van de belangrijkste activiteiten in 2005 georganiseerd door of in samenwerking met de Nederlandse Vrouwen Raad (deels onder voorbehoud i.v.m. subsidie).

januari 2006

- 16 Nieuwjaarsreceptie NVR, Restaurant Armando's, Den Haag
- 27 Delta Kappa Gamma – Lezing over leadership and inspiration

februari

- 21 4VO (Passage, NBvP Vrouwen van Nu, ZijActief Nederland, NVVH Vrouwenennetwerk) – Levenslooptagen met Nelleke Noordervliet in Beilen

maart

- 7 4VO Levenslooptag in Nijkerk
- 8 NVR Fietsvriendinnen
- 9 BPW The Netherlands International Night
- 18 Katholiek Vrouwen Dispuut, Studiedag Rotterdam

20,21,22 NVR Voorzittersoverleg

- 21 4VO Levenslooptag in Giessenburg
- 23 NVR Algemene Vergadering
- 28 4VO Introductiebijeenkomst rond Levensboek – Delft
- 30 NVR Cie DS Vrouwen en Waterdag i.s.m. Watermuseum
- 30 4VO Introductiebijeenkomst rond Levensboek – Tilburg

april

- 4 4VO Introductiebijeenkomst rond Levensboek – Nijkerk
- 6 4VO Introductiebijeenkomst rond Levensboek – Beilen
- 11 NVR Cie Internationaal Seminar
- 20 NVR Cie DS Interactieve dag Energie en klimaatverandering
- 25 Gereformeerde Vrouwenbond Ledenontmoetingsdag – Nijkerk
- 25 BPW The Netherlands Algemene Vergadering
- 26 Hervormde Vrouwen Groep 60 jarig jubileum
- 27 NVR Algemene Vergadering

mei

- 7 t/m 13 VNVA 2^e masterclass Top voor artsen
- 11 Passage Ledenraad – Amersfoort
- 18 NVVH Vrouwenennetwerk Algemene Vergadering – Amersfoort

september

- 5 NVR Cie DS i.s.m. IVN Duurzame Dinsdag
- 17 Bahai Vrouwenforum Ledendag
- 20 NVR Beleidsdag Bestuur en Commissie
- 22 of 29 St.Melania Ontwikkelingssamenwerking
- 28 NVR Genomics Congres
- 30 VVAO University Women Europe Conference

oktober

- 12 NVR Cie DS Beleidsdag

november

- 9 NVR Cie Internationaal Seminar
- 16 NVR Algemene Vergadering 21 november
- 21 4VO Slotcongres Levensloop 23 november
- 22 NVR Cie DS Interactieve Dag Consumeren
- 23 BPW The Netherlands Diner Pensant
- 25 november – 2 december YWCA Week zonder Geweld

Zodra bekend is waar diverse activiteiten plaats vinden (themedagen, Algemene Ledenvergadering e.d.) wordt dit aan de lidorganisaties meegedeeld.

**Redactie en medewerkers
van de Nederlandse Vrouwen Raad
wensen u prettige feestdagen
en een gezond en inspirerend 2006!**